

Allmänt

Blomkål går att odla över hela landet men anses svår att lyckas med. Den är krävande och fordrar en jämn tillgång på vatten. Rotsystemet är ganska svagt. Det vita eller krämfärgade huvudet är mycket ömtåligt för stötar och gulnar om det utsätts för ljus. Huvudet består av en mängd små blomknoppar som sitter tätt samlade i buketter.

Näringsvärde per 100 gram	
Energi (exkl fibrer)	25 kcal (105 kJ)
Protein	3,0g
Fett	0,5 g
därav mättade	0,1 g
Kolhydrater	2,1 g
Kostfiber	1,9 g
Retinolekv	7 mikrogram
Tiamin	0,09 mg
Riboflavin	0,10 mg
Vitamin B6	0,20 mg
Niacin	1,0 mg
Folacin	66 mikrogram
Askorbinsyra	73 mg
Kalium	435 mg
Fosfor	54 mg
Kalcium	23 mg
Magnesium	12 mg
Järn	0,7 mg
Zink	0,4 mg
Selen	1 mikrogram

Olika sorter

Ambassador: Tidig med snövita huvud. Kan användas från tidig sommar till långt in på hösten.

King: Medeltidig sort med uppåtväxande blad som täcker huvudet väl och mindre krävande än andra sorter. Klarar torka bra.

Erfurter: Ger stora vita huvuden som inte gulnar.

Celesta: Allroundsort. Från tidigaste sommarskörd till början av oktober.

Dominant: En sort som egentligen går hela säsongen men som rekommenderas för sen höstskörd. Krävande och starkvuxen med ett relativt stort rotsystem. Har mycket lång skördeperiod.

På ett gram går det ca 250-400 frön, vilket brukar ge ca 150 plantor vid förkultivering eller räcka till ca 20 m vid direktsådd. Radavstånd ca 60 cm, plantavstånd 40-55 cm.

Jordmån

Blomkål kräver en lucker, mullrik, lerhaltig, vattenhållande jord. Lätta jordar är inte lämpliga eftersom en jämn tillgång på vatten är viktig. pH-värdet bör ligga omkring 7.

Växtföljd/samodling

Blomkålen är krävande och odlas efter en närande gröda som t.ex. grüngödsel. Kan lämpligen samodlas med växter som har stark doft, t.ex. dill, ringblomma, och tomat, vilket kan bidra till att minska angrepp av skadegörare eftersom källukten kamoufleras.

Sådd, plantering och drivning

Tiden från sådd till skörd är 14-16 veckor. För att få en lång skördeperiod kan sorter med olika utvecklingstid väljas och förkultiveringen sker i omgångar. Sådden sker 4-6 veckor innan beräknad utplantering som kan pågå med 3-4 veckors mellanrum fram till den 25 juli (Skåne). Blomkål kan då sköras från juli till och med oktober.

Det är viktigt att tiden från sådd till utplantering inte överskrider 6-7 veckor. Plantor som får stå för länge i drivbänk eller kruka stannar upp i växten, utvecklar sig dåligt efter utplanteringen och går i blom för tidigt med endast 3-5 cm stora huvuden som resultat.

Blomkål vill inte ha det alltför varmt, vilket missgynnar huvudbildningen. Se därför upp om plast eller fiberduk används för drivning och växtskydd.

På den plats där sen plantering ska ske kan ettårig klöver bredsås tidigt på våren (t.ex. perser- eller subklöver). Ca 1 vecka före utplanteringen fräses eller hackas rader upp i klövermattan som mellan raderna får växa vidare i ytterligare en månad. Eventuellt behöver den klippas ned någon gång. Denna växande marktäckning fräses eller hackas ned ytligt då kålplantorna är i kraftig tillväxt och ger då en övergödningseffekt som väl behövs när huvudena bildas. Utplantering efter tidig potatis är också en möjlighet men då gärna med en grüngödsling insådd i potatisen. Blomkål ska däremot aldrig planteras efter andra kålarter. Lämpligt utplanteringsavstånd är 45 x 45 cm. Starkväxande sorter kan behöva större avstånd, upp emot 55 x 60 cm.

Gödsling

Blomkål svarar bra på stallgödsel eftersom denna också gör jorden lucker. Liksom för andra kåslag krävs en välgödslad jord och ett gott kalktillstånd minskar dessutom risken för klumprotsangrepp. En övergödsling med gödselvatten av t.ex. hönsgödsel eller nässlor behövs när huvudena bildas - eller en gröngödsling. Gödselvattnet vattnas ut på jorden. Blomkålen är känslig för borbrist.

Bevattning

Möjlighet att bevattna är en förutsättning för ett lyckat resultat. I regel behövs bevattning i samband med planteringen och när huvudena börjar bildas behövs kontinuerlig bevattning, 20-30 mm i veckan om det inte regnar.

Rotsystemet är svagt och blomkålen svarar tacksamt på marktäckning som hindrar avdunstningen och bidrar till att hålla en jämnare fuktighet.

Växtskydd

Liksom andra kåslag är blomkålen attraktiv för vissa skadegörare.

Kålfluga, kålmal, kålfly och kålfjäril kan stängas ute med hjälp av fiberduk, som även hjälper mot jordloppor och stinkflyn, vilka kan orsaka skador på späda plantor vid direktsådd. Kålfjärilens gula äggsamlingar på bladens undersida kan i mindre odlingar klämmas sönder för hand. Oskyddade, lite blåsiga lägen samt samodling med starkt doftande växter kan också bidra till att minska angreppen.

Rapsbaggar, vars gnag orsakar bruna fläckar på huvudena, kan vara besvärliga. Även här hjälper fiberduken, men fångstgrödor som drar till sig skadegöraren har också börjat tillämpas (i konventionella odlingar för att i fångstgrödan sedan bekämpas med insekticider). Som fångstgröda används raps eller salladskål, som blommar tidigt. Fångstgrödan bör sås så att den går i blom strax innan blomkålen.

Kålbladlöss kan spolats bort med kraftig vattenstråle.

Svampsjukdomen **klumprotsjuka** undviks bäst genom en bra växtföljd med minst 7 år mellan kålkulturerna samt ett högt pH-värde.

Missfärgning i violett och gult undviks genom att det färdiga huvudet skyddas från sol. Så snart blommor har bildats, knäcker man ett par blad och viker in dem över huvudet för att skydda dem mot solen. De sorter som nu förädlats fram är mindre känsliga för missfärgning.

Skörd

Blomkålen skördas när blomman knoppas och täckbladen vikt ut sig. Den kan stå skördeklar i några dagar men bör då skyddas mot solen med ett avbrutet blad. Vid skörden brukar de späda bladen behållas som skydd.

Förvaring

Blomkål ska ätas så fort som möjligt efter skörden. Kan frysas både med och utan förvällning, samt även torkas och mjölksyras.

Fröodling

Blomning och pollinering - Korspollinerad. Se även "vitkål". Olika sorter isoleras från varandra med 60 meters avstånd för att till största del förhindra korsningar; mycket större avstånd behövs för absolut

renhet. Isolera dem också från vitkål, brysselkål, grönkål, kålrabbi och broccoli, eftersom alla dessa tillhör samma art som blomkål, *Brassica oleracea*, och de korsar sig villigt.

Odling. Blomkål är tvåårig och behöver eller kallt väder för att blomma och ge frö följande sommar. (Andra förutsättningar i varma trakter.) Det är problematiskt att förodla:

1) plantorna kan inte stå ute över vintern, 2) de kan inte förvaras i stukor eller jordkällare. Så frö utomhus i säng eller kallbänk eller i ouppvärmst växthus från mitten på augusti till oktober, ju strängare tidigare vintrar desto tidigare (i Sverige?). Skola om plantorna i kallbänk eller växthus i 8 cm krukor eller i jorden med 8 cm avstånd. I trakter där det inte blir kallare än -5 till -12°C överlever plantorna vanligtvis i kallbänk eller växthus. Där det blir kallare behövs troligtvis tillskottsvärme. Plantorna kan behöva en omskolning under glas innan de flyttas ut. Sätt ut plantorna i trädgården med 60 cm avstånd då fara för nattfrost är över. Plantorna tål enstaka frostknappar.

Fröproduktion. Efter det att "knopparna" bildats, blir det en liten buske med fröstänglar som får gula blommor som följs av fröskidor på eftersommaren-förhösten. När de flesta skidorna är bruna, innan stark frost, skär av plantorna nära basen och ta in och färdigtorka dem under tak. Lägg ett skynke under dem som fångar upp frön som faller. Eftersom fröna ofta inte mognar innan hösten och inte bör få frysa innan de blivit torra, kan det vara svårt att få fröna mogna där det är kort växtperiod. I det fallet bör plantorna täckas på kvällen då sträng kyla väntas.

Skörd. Fröna tröskas genom att man slår på plantorna och rensas genom kastning/harpning och siktning. Se "Vitkål".

Denna text bygger på en artikel som ursprungligen publicerades i FOBO:s handbkok. Du kan läsa originalversionen [här](#).